

THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND THE GREEN ECONOMY

Vladimir Arsovski

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: The term "sustainable development" is defined as the ability of humanity: "to make development sustainable so as to meet the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs." This definition focuses on two aspects: the needs of two generations - current generations and future generations - and limited natural resources, which implies the responsibility of generations. However, it remains unclear what the needs of the present and future generations are and what the limitations are in protecting natural resources for the future. Business believes that the term 'green economy' is included in the broader concept of sustainable development. A "green economy" is described as an economy in which economic growth and environmental responsibility are inseparable and support social development.

Keywords: sustainable development, sustainability, green economy.

КОНЦЕПЦИЯТА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА

Владимир Арсовски

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Понятието „устойчиво развитие“ придоби популярност след включването му в доклада на Брундланд - „Нашето общо бъдеще“¹, публикуван през 1987 г. от Световната комисия по околна среда и развитие (WECED). Терминът „устойчиво развитие“ се определя като способността на човечеството: „да направи развитието устойчиво, така че да отговаря на нуждите на настоящето, без да се нарушава способността на бъдещите поколения да отговарят на собствените си нужди“. Това определение се фокусира върху два аспекта: нуждите на две поколения - настоящи поколения и бъдещи поколения - и ограничените природните ресурси, което предполага отговорността на поколенията. Остава обаче неясно какви са нуждите на настоящото и бъдещите поколения и какви са ограниченията при опазването на природните ресурси за бъдещето. Широко разпространеното определение оставя неясни твърде много аспекти на устойчивостта.

Устойчивото развитие се формира от три компонента: икономически, социален и екологичен. На Конференцията на ООН за устойчиво развитие "Рио + 20" и в нейната Декларация "Бъдещето, което искаме" се казва, че всички аспекти на устойчивостта са равни: „Следователно ние признаваме необходимостта от по-нататъшно интегриране на устойчивото развитие на всички нива, интегриране на икономически, социални и екологични аспекти и

---

¹ <http://www.un-documents.net/ocf-ov.htm#>.

признаване на техните взаимовръзки, за да осигурим устойчиво развитие във всичките му аспекти”².

Заклученията на Комисията могат да бъдат представени както следва³:

а) технологиите и социалната организация са управляеми и се развиват; б) възможна е нова ера на икономически растеж; в) бедността вече не е неизбежна; г) бедните хора трябва да получат своя дял от ресурсите, необходими за поддържане на този растеж; д) размерът и растежът на популацията са в хармония с променящия се производствен потенциал на екосистемата.

Устойчивото развитие не е фиксирано състояние на баланс между населението, растежа и потенциала на екосистемите, а по-скоро е „процес на промяна, при който експлоатацията на ресурси, фокусът на инвестициите, ориентацията на технологичното развитие и институционалните промени са в съответствие с бъдещето както и с настоящите нужди”.

Независимо от това, по-интересното определение за устойчиво развитие е това, което се отнася до капитала. ООН определя устойчивото развитие като постоянно нарастване на богатството на глава от населението с течение на времето. Тоест, необходимо е да се поддържа богатството като основа за устойчиво развитие и най-вече богатството на глава от населението. В тази връзка възгледите на ООН⁴ и ОИСР са единни, че капиталът трябва да се разбира в широк смисъл. Капиталът на едно общество включва пет компонента, които поддържат баланса за постигане на устойчиво развитие:

1) Финансов капитал под формата на облигации, акции, депозити в чуждестранна валута и други ценни книжа.

2) Природен капитал под формата на природни ресурси, екосистеми и почви, предоставящи по-точно услуги като абсорбция на отпадъци.

3) Производствен капитал (телекомуникации, сгради, машини, оборудване и други видове производствена инфраструктура).

4) Човешки капитал под формата на образована и физически здрава работна сила.

5) Социален капитал под формата на функциониращи социални мрежи и институции.

Hamilton K. and Ruta G. (2006)⁵ предлагат уравнение с обратен смисъл, при условие, че общото богатство е необходимо за устойчиво развитие, но самото му съществуване не гарантира благосъстоянието на всеки гражданин и семейство: „Стабилното или нарастващо общо богатство на глава от населението не е гаранция за устойчиво развитие, напротив, това е гаранция за невъзможността му”.

Устойчивото развитие има три стълба: икономически, социален и екологичен - последният се нарича още справедливост, а постигането на устойчиво развитие включва баланс от тези три измерения (3Е).

Икономическият компонент, описан от Repetto R.C. (1986), посочва, че основната идея за устойчивост е, че настоящите решения „не трябва да компрометират перспективите за поддържане и подобряване на бъдещия жизнен стандарт. Това означава, че нашите икономики трябва да се управляват, за да можем да живеем от дивидентите на нашите ресурси”⁶. Repetto разглежда ресурсите на планетата като банкова сметка, която може да се управлява разумно, ако не харчим повече от лихвения процент.

---

² UN General Assembly Resolution 66/288. The Future We Want. para. 3.

³ На същото място 1, раздел 3.

⁴ United Nations (2008) Measuring Sustainable Development. Report of the Joint UNECE/OECD/Eurostat Working Group on Statistics for Sustainable Development (Table 9). UN publications. Geneva-New York.

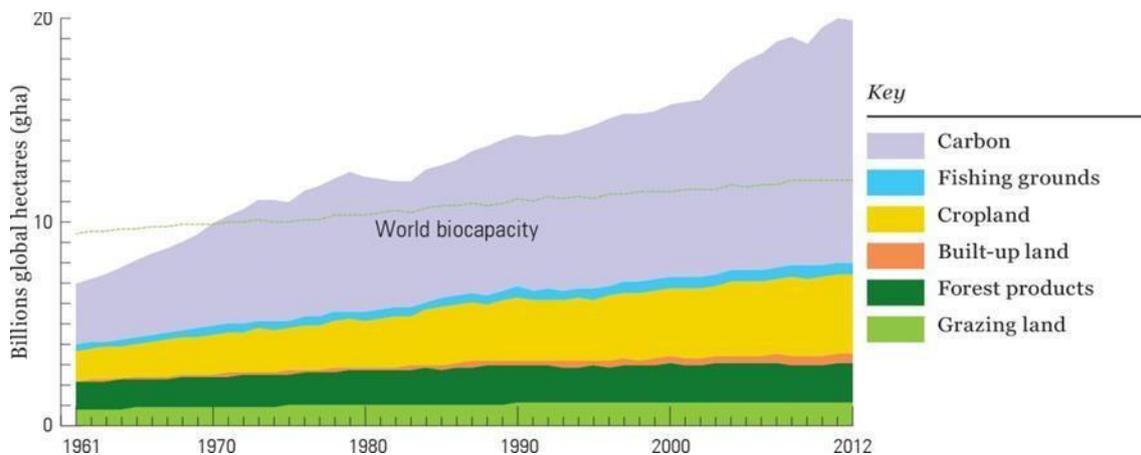
⁵ Hamilton, K. and Ruta, G. (2006) Measuring social welfare and sustainability. Statistical Journal of the United Nations ECE, 23 (2006) 277–288, IOS Press.

⁶ Repetto, R. C. (1986). World enough and time: Successful strategies for resource management. Yale University Press. New Haven, Connecticut.

Социалният компонент, описан от Barbier E.B. (1987)⁷ гласи, че устойчивото развитие е пряко свързано с подобряването на жизнения стандарт на бедните, което може да бъде измерено чрез показатели за продоволствена сигурност, растеж на реалните доходи, образование, здравеопазване, водоснабдяване и канализация и други, косвено свързани с икономическия растеж като цяло.

Съществуват обаче определени проблеми по отношение на социалното развитие. Да вземем например Китай. Ако един милиард потенциални потребители достигнат нивото на американското потребление, Земята няма да може да предостави услугите, от които се нуждаем. Всъщност сегашното въздействие на Китай върху околната среда е до 3,5 хектара, а САЩ - не повече от 7 хектара, според същия източник - докладът Living Planet 2016: "Влиянието върху околната среда⁸ на няколко държави са шест пъти по-големи от наличния дял на световния биокапацитет на глава от населението (1,7 хектара). Това означава, че жителите на тези страни упражняват непропорционален натиск върху природата, тъй като те консумират повече, отколкото са ресурсите на Земята".

В това отношение Solow R.M. (1991)⁹ поставя два основни проблема: първо, нарастването на населението е проблем за развиващите се страни, което според Световната банка¹⁰ е очевидно; второ, бедните искат да консумират, но не и да инвестират в бъдещето, което отчасти е вярно, защото до известна степен развитието се възприема като синоним на разширяване на пазара. И въпреки че е неприемливо да се обвързва развитието с потреблението, тъжната истина е, че това е факт. Ето защо трябва да се търси модел за насърчаване на развитието и устойчивостта не само за развиващите се страни, но и за развитите страни.

Разпределение на глобалните хектари в шест основни екосистеми за периода 1961-2012 г.

Колкото и да е странно, R. Solow, по-известен със своята теория за растежа, заявява, че най-важният компонент от трите компонента на устойчивостта не е икономиката, а околната среда, защото „по-голямата част от опазването на околната среда може да се счита за вид инвестиция“¹¹. Той обаче посочва и негативния аспект на устойчивостта: „Текущата защита допринася за устойчивостта, ако идва от повтарящите се разходи на настоящите потребители“.

⁷ Barbier, E.B. (1987) The concept of sustainable economic development. *Environmental Conservation* 14(02), 101- 110.

⁸ Въздействието върху околната среда за конкретна популация се определя като: „Общата площ на продуктивните земни и водни екосистеми, необходими за производството на ресурси, които населението консумира и асимилира отпадъците, генерирани от производството, навсякъде, където на земята може да има почва и вода" (Rees, 2000).

⁹ Solow, R.M. (1991) Sustainability: an economist's perspective. Paper presented at the XVIII J. Seward Johnson

¹⁰ <http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>.

¹¹ На същото място footnote Solow, R.M. (1991).

Основният проблем на концепцията за устойчиво развитие е, че дори в доклада на Брундланд има няколко определения за устойчиво развитие. Концепцията за устойчиво развитие, която се среща и в концепцията за зелена икономика, според Biely, K.¹², съдържа много размивания: „следователно е възможно да се тълкува по най-подходящия начин, което пък носи риск да се ползва като инструмент за политическа пропаганда“.

Neal G. (2000) е автор на една от най-сложните и най-прости дефиниции за устойчивост, като прави разлика между дългосрочна и краткосрочна устойчивост. „Устойчивостта е свързана главно с това, което се случва в дългосрочен план: дали можем да продължим да действваме „винаги“, както сега, и дали икономическите правила на играта ще ни принудят да правим дългосрочни жизнеспособни избори“. Дългосрочен означава период от 50 години до няколко века.

Освен неясната концепция за устойчивост обаче има и аспекти, които са ясни и категорични. Solow R.M. (1991)¹³ подкрепя тази гледна точка, тъй като „устойчивостта е неясна концепция“, казва той, „тя е по същество неточна“ и добавя: „Това не е нещо, което бихте могли да получите под формата на число. В най-добрия случай това е обща насока за политики, свързани с инвестиции, опазване и използване на ресурсите. И не трябва да се преструваме, че е нещо друго“.

R. Solow вярва, че въпреки сложността на въпроса е ясно, че устойчивостта предполага ангажираност към бъдещите поколения¹⁴. „Системата, която осигурява устойчивост, не може да бъде изцяло поверена на пазара, тъй като неродените не са част от пазара. Не знаем вкусовете или предпочитанията на неродените; нито е възможно да ги задоволим или да им продадем нещо. По този начин, значителен проблем за устойчивостта се крие в разпределението на капитала между настоящето и бъдещето, съответно на практика това е проблем на инвестициите и спестяванията. В допълнение, устойчивостта „става въпрос за избор между текущото потребление и осигуряването на бъдещето“¹⁵.

За да се разбере напълно концепцията за устойчиво развитие и връзката му със зелена икономика, е необходимо да се върнем към нейния произход. Класическият модел на графика за устойчиво развитие е разработен през 1997 г. от Международния институт за устойчиво развитие (IISD)¹⁶.

Замърсяването е една от основните теми за дискусии след публикуването на книгата през 1962 г. на R. Carson, „The Silent Spring“, чиято цел беше да изпрати предупреждение за опасностите от пестицидите.

„Контролът над природата е фраза, родена от арогантност. Възникна в ерата на биологичното и социалното развитие на неандерталците, когато се смяташе, че природата съществува за удобство на човека. Концепциите и опитът в областта на ентомологията в повечето случаи произхождат от каменната ера на науката. Това е тревожен сигнал за нас, че такава примитивна наука се е въоръжила с най-модерното и ужасно оръжие и че като го обръщаме срещу насекомите, ние го обръщаме и срещу земята“¹⁷.

Пробив в устойчивото развитие (и до известна степен, зелената икономика), беше междуправителствената конференция на експертите от 1968 г. относно научните принципи на

---

¹² Biely, K. The United Nations Environment Programme’s Green Economy Initiative: Shifting the Concept with the Global Financial Crisis of 2008. Retrieved from www.eesee2015.org. Accessed on 15 August 2017.

Heal, G. (2000) *Valuing the future: economic theory and sustainability*. Columbia University Press. New York. p. 3.

¹³ Solow, R.M. (1991). *Sustainability: an Economist’s Perspective*. Paper presented at the XVIII J. Seward Johnson Lecture to the Marine Policy Center, Woods Hole Oceanographic Institution at Woods Hole, Massachusetts, on June 14, 1991.

¹⁴ Solow, R.M. (1991) *Sustainability: an Economist’s Perspective*. Paper presented at the XVIII J. Seward Johnson Lecture to the Marine Policy Center, Woods Hole Oceanographic Institution at Woods Hole, Massachusetts, on June 14, 1991.

¹⁵ На същото място footnote Solow, R.M. 1991.

¹⁶ https://www.iisd.org/pdf/2012/sd_timeline_2012.pdf.

¹⁷ Carson, R. *The Silent Spring* (2002) New York: First Mariner Edition. p. 297.

рационалното използване и опазването на биосферните ресурси¹⁸, свикана от ЮНЕСКО (Париж 413 септември 1968 г.), по-късно наречена „Конференция за биосферата“. Проблемите на унищожаването и изчерпването на природните ресурси в резултат на нарастващия натиск върху околната среда поради разпространението на технологиите и увеличаването на човешкото население, бяха признати за изискващи спешни решения. В резултат се стигна до заключението, че „исторически независимото и некоординирано използване на ресурси трябва да бъде заменено от внимателно планирани, сложни протоколни дейности“¹⁹.

ЮНЕСКО е първата междуправителствена организация, която се застъпва за планирането на ресурсите: „Вместо еднозначни действия, които игнорират последиците за обществото и всички, е необходимо да се прилагат планирани програми за управление на ресурсите, за да се коригира деградацията на околната среда и изчерпването на екосистемите, да се поддържа производителността на биосферата и дори да ги подобрим“. По този начин участниците в конференцията се обявиха за подходящи методи за защита на бъдещото производство, при които ресурсите ще бъдат запазени. Според ЮНЕСКО съществуват следните заплахи:

„Замърсяване на въздуха, водата и почвата от хора и индустриални отпадъци; бързо унищожаване на природните екосистеми и невъзможността за тяхното управление; рискът от глад и недохранване в определени области; заплахи за физическото и психическото здраве; влошаване на качеството на живот; и липса на планиране на противоречиви и несъвместими употреби“.

Освен това гореспоменатата конференция допълни принципите на устойчивото развитие с думите: „възможни са решения в съответствие с някои политически, икономически и социални системи“, тъй като въпросната политическа система неизбежно е свързана с околната среда.

60-те години на 20-ти век бяха благоприятен период за движенията за опазване на природата. През 1967 г. е създаден Фонд за опазване на околната среда (EPF), за да се намерят законови решения за екологичните щети. Всъщност една от първите мерки беше решението на FES да открие наказателно дело срещу комисията за контрол на комарите в окръг Съфолк за пръскане с ДДТ над блатата в Лонг Айлънд. В Канада Националната и провинциална асоциация на парковете на Канада е основана през 1963 г., Световният фонд за дивата природа в Канада през 1967 г. и канадския отдел на клуб Sierra Club Canada през 1970 г.

През 1970 г. обаче тенденцията се измества към формални асоциации като: Фондация на Съвета за защита на природните ресурси през 1970 г.; Грийнпийс през 1971 г.; Приятели на Земята (защитна организация, посветена на предотвратяването на загубите в природата, опазването на видовете и ролята на гражданите при вземането на решения) през 1971 г.; OSRTM, Околна среда и развитие на страните от Третия свят през 1972 г.; и Института за наблюдение на света през 1975 г. Не трябва да се забравя, че през 1974 г. президентът на САЩ Р. Никсън инициира създаването на Агенцията за опазване на околната среда (EPA). Това беше и период на проблеми с енергийните доставки, възникнали от енергийната криза, довела до създаването през 1973 г. на Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК). Тази организация повлия на икономиките на някои големи индустриални страни, особено на САЩ, Канада, Западна Европа, Япония, Австралия и Нова Зеландия, които са изправени пред значителен недостиг на петрол – действителен и потенциален, а също и повишаване на цените.

Осемдесетте години бяха десетилетие на големи доклади и големи природни бедствия, както и приемането на няколко много важни многостранни екологични споразумения (МЕА), все още известни и днес. ООН представи доклад, че определено устойчиво развитие е вид „развитие, което отговаря на нуждите на настоящето, без да се нарушава способността на

---

¹⁸ НАУЧ/ДМ/9. Международна конференция на експертите по научни принципи за рационално използване и опазване на биосферата. ЮНЕСКО, Париж, 4-13 септември 1968 года. - С. 20.

¹⁹ На същото място, С. 20.

бъдещите поколения да отговарят на личните си нужди“. Други доклади също оказаха силно влияние: Мирната стратегия на IUCN за терминологията на устойчивото развитие, СЗО 1981 г. за Глобалната стратегия за здравеопазване за всички до 2000 г.

90-те години бяха десетилетието на големи „световни срещи на върха“, които повлияха на дневния ред на много национални и международни конференции. Най-известната беше Конференцията на ООН за околната среда и развитието през 1992 г. в Рио де Жанейро, която прие две основни конвенции - Конвенцията за биологичното разнообразие и Рамковата конвенция за изменението на климата. На тази конференция беше приет дневният ред за 21 век. Провеждат се и първата сесия на комисията на ООН за устойчиво развитие в Ню Йорк през 1993 г.; Световната среща на върха за социално развитие през 1995 г. в Копенхаген и др. Първото десетилетие на новото хилядолетие бе белязано от два въпроса: преминаване на вниманието от важни екологични принципи към конкретни мерки, което стана възможно поради недоверие към МАЕ и поради проблеми, свързани с изменението на климата.

Могат да бъдат разгледани редица подходи (концепции) на международни организации, свързващи устойчивото развитие и зелената икономика. По този начин визията, представена от Конференцията на ООН за устойчиво развитие, Рио + 20 (UNCSD Рио + 20), е водеща на световната сцена.

Няма обаче дефиниция на UNCSD за зелена икономика, тя само декларира, че зелената икономика и устойчивото развитие са взаимосвързани и всичко това се нарича инструмент за устойчиво развитие. По разбирането на UNCSD, всяка концепция за зелена икономика трябва да бъде основата за устойчиво развитие. Ето защо зелената икономика винаги се нарича „зелена икономика в контекста на устойчиво развитие и изкореняване на бедността“.

След стотици проучвания и публикации и двадесет години след първата голяма конференция на ООН за устойчиво развитие и четиридесет години след голямата конференция на ООН за човешкото развитие, изглежда, че терминът „устойчиво развитие“ се е изчерпал. Въпреки това, през 2011 г. UNCSD определи зелена икономика, заявявайки, че: „Зелена икономика може да се разбира като концентрация за насърчаване на икономически и екологични цели едновременно“, но тази дефиниция беше дезавуирана по време на конференция през 2012 г., като - социалният компонент на устойчивото развитие беше пренебрегнат.

В заключителната декларация на Рио + 20 държавите заявяват, че зелената икономика остава „един от важните инструменти, с които се постига устойчиво развитие и че това може да предостави възможности за изготвяне на политики, но не трябва да бъде солиден набор от правила“²⁰.

В рамките на Програмата на ООН за околната среда (UNEP) (2008) беше заявено, че зелената икономика е „система на бизнес дейност, свързана с производството, разпространението и потреблението на стоки и услуги, която, като същевременно подобрява присъствието на населението в дългосрочен план, не излага бъдещите поколения на значителни екологични рискове или екологичен дефицит“. Тази гледна точка беше революционна, защото застъпваше нова икономическа парадигма. Зелената икономика беше отбелязана като нов начин за производство и потребление, като се вземат предвид ограниченията на природните ресурси и необходимостта от тяхното опазване.

Само две години по-късно UNEP възприе по-мек подход, при който зелена икономика се определя като икономика, която води до „подобряване на благосъстоянието на хората и социалните условия, като същевременно намалява екологичните рискове и екологичните дефицити. Това е нисковъглеродна икономика. В една зелена икономика растежът на доходите и заетостта се движи от публични инвестиции и частни инвестиции, които намаляват въглерода и замърсяването, увеличават ресурсната ефективност и предотвратяват загубата на

---

²⁰ Rio +20 Declaration, para. 56.

екосистемни услуги и биологично разнообразие. Включен е социалният фактор, тъй като той характеризира третия компонент на устойчивото развитие като принцип.

Както твърди Tandon²¹, перспективата на UNEP „впечатлява социално като екологична икономика, чувствителна към необходимостта от възстановяване и опазване на природните ресурси“.

Подходът на Конференцията на ООН за търговия и развитие (UNCTA) е подобен на ранната дефиниция на UNEP, тъй като се фокусира върху отговорностите на настоящите поколения спрямо бъдещите поколения: „Икономика, която води до подобряване на благосъстоянието на хората и намаляване на неравенството, без да излага бъдещите поколения на значителни екологични рискове и недостиг на околната среда. Зелената икономика е фактор, даващ възможност за постигане на основната цел - устойчивото развитие“²².

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие обикновено използва термина „зелен растеж“ вместо „зелена икономика“. Предполага се, че зелените инвестиции ще се стремят да намалят бедността. Официалната дефиниция за зелен растеж е изградена по тази линия: „Зеленият растеж означава насърчаване на икономическия растеж и развитие, като се гарантира, че природните активи продължават да предоставят ресурсите и екологичните услуги, на които се основава нашето благосъстояние. Това изисква катализатор за инвестиции и иновации, създаващи предпоставки за устойчив растеж и пораждащи нови икономически възможности“²³.

Интересното е, че Световната банка не се занимава с концепцията за зелена икономика, а вместо това предпочита концепцията за „съдържаща зелен растеж“, определена като „икономически растеж, който е екологично устойчив“. Всъщност терминът „зелена икономика“ напълно липсва в съответните документи на Световната банка. Концепцията за съдържанието на зеления растеж се основава на следните съображения:

1) Зеленият растеж е необходим, ефективен и възможен като основа за постигане на устойчиво развитие.

2) Пречки пред зеления растеж - политическа и поведенческа инерция и ограничени финансови инструменти;

3) Зеленият растеж трябва да се извърши в рамките на 5-10 години, за да се избере ефективен път и вече да се получи ефект на местно ниво;

4) Движението напред трябва да се основава на комбинация от икономика, политика и социална психология - ограничаване на политическите решения, преодоляване на дълбоко вкоренено поведение и социални норми и разработване на необходимите инструменти за финансиране;

5) Няма единен модел за зелен растеж. Стратегиите за зелен растеж ще варират в различните страни, отразявайки местните условия и предпочитания - но всички страни, богати и бедни, трябва да могат да направят растежа по-екологичен и по-значим, без да го забавят. Последното е позицията на Световната банка, което не е особено изненадващо, тъй като една от целите на Организацията е да насърчи растежа на доходите.

Дебатът за зелена икономика на Европейския съюз е почти в съответствие с дискусиите в ОИСР. И двете организации²⁴ обсъждат начини за споделяне на потреблението на ресурси и икономическия растеж. Зеленият растеж се основава на предположението, че няма фундаментално противоречие между целта за поддържане на човешките дейности в безопасни граници и продължаващия икономически растеж. За ЕС концепцията за зелена икономика е

---

²¹ Tandon, N. (2012) First casualties of the green economy - risks and losses for low-income women. *Development*, 55(3), 314.

World Bank (2012) *Inclusive Green Growth: the Pathway to Sustainable Development*. Washington, D.C.: World Bank. Retrieved from: <http://unctad.org/en/Pages/DITC/Trade-and-Environment/Green-Economy.aspx?Do=16,5>

²³ OECD (2011) *Towards Green Growth. A Summary for Policy Makers*. May 2011. p.4

²⁴ Rockström, J. et al. (2009) A safe operating space for humanity. *Nature* 461/7263: 472.

икономически модел или инструмент, чрез който може да се създаде богатство, без да се вреди на околната среда. Зелената икономика означава по-добро управление на ресурсите, икономически инструменти, които имат положително въздействие върху околната среда, подкрепя за иновации, повишено устойчиво потребление и производство²⁵.

Международната организация на труда (МОТ) също разбира зелената икономика като набор от финансови инструменти за постигане на устойчиво развитие, но от гледна точка на пазара на труда. Особеността на зелената икономика е да „насърчава устойчив икономически растеж, пълна и продуктивна заетост и достойна работа за всички²⁶. Основната характеристика в дефиницията на МОТ е качеството на заетостта в рамките на икономическия растеж. Както знаете, мисията на МОТ е „да насърчава социалната справедливост и световно признатите човешки и трудови права - социалната справедливост е от съществено значение за всеобщия и траен мир²⁷.

Международната търговска камара (ICC), бизнес организация, която обединява стотици компании от 120 страни, също работи за определяне на зелената икономика и я дефинира, както следва: „Бизнесът вярва, че терминът „зелена икономика“ е включен в поширокото понятие за устойчиво развитие. „Зелена икономика“ се описва като икономика, в която икономическият растеж и отговорността към околната среда са неразделни и подпомагат социалното развитие.

Коалицията „Екологично чиста икономика“ определя зелената икономика като: „Икономика, която осигурява по-добро качество на живот за всички в рамките на екологичните възможности на планетата“. Това е в съответствие с теорията за планетарните граници, разработена от Rockstrom et al. през 2009 г.

Ако говорим за нивото на отделните страни, тогава само няколко държави са подготвили определения за „Ориентирана към околната среда икономика“, залегнали в нормативни документи в навечерието на Рио +20.

По този начин датската група от 92 партньори „Икономика, ориентирана към околната среда“ определя: „Икономиката, ориентирана към околната среда, е процес на трансформация и постоянна динамична прогресия. Зелената икономика премахва системните изкривявания... и води до благосъстояние на хората и равен достъп до възможности за всички хора, като същевременно запазва екологичната и икономическата цялост, за да остане в рамките на капацитета на планетата. Икономиката не може да бъде зелена, без да е равнопоставена“.

Литература

Barbier, E.B. (1987) The concept of sustainable economic development. *Environmental Conservation* 14(02), 101- 110.

Biely, K. The United Nations Environment Programme’s Green Economy Initiative: Shifting the Concept with the Global Financial Crisis of 2008. Retrieved from www.esee2015.org. Accessed on 15 August 2017.

Carson, R. *The Silent Spring* (2002) New York: First Mariner Edition. p. 297.

Hamilton, K. and Ruta, G. (2006) Measuring social welfare and sustainability. *Statistical Journal of the United Nations ECE*, 23 (2006) 277–288, IOS Press.

Heal, G. (2000) *Valuing the future: economic theory and sustainability*. Columbia University Press. New York. p. 3.

<http://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL>.

http://ec.europa.eu/environment/basics/green-economy/resources/index_en.htm.

<http://www.greeneconomycoalition.org>, as of 12 February 2017.

<http://www.un-documents.net/ocf-ov.htm#>.

---

²⁵ http://ec.europa.eu/environment/basics/green-economy/resources/index_en.htm.

²⁶ Sustainable Development Goal 8

²⁷ Retrieved from: <http://www.greeneconomycoalition.org>, as of 12 February 2017.

https://www.iisd.org/pdf/2012/sd_timeline_2012.pdf.

Johnson Lecture to the Marine Policy Center, Woods Hole Oceanographic Institution at Woods Hole, Massachusetts, on June 14, 1991.

OECD (2011) Towards Green Growth. A Summary for Policy Makers. May 2011. p.4

Repetto, R. C. (1986). World enough and time: Successful strategies for resource management. Yale University Press. New Haven, Connecticut.

<http://unctad.org/en/Pages/DITC/Trade-and-Environment/Green-Economy.aspx?Do=16,5>
Rio +20 Declaration, para. 56.

Rockström, J. et al. (2009) A safe operating space for humanity. Nature 461/7263: 472.

Solow, R.M. (1991) Sustainability: an economist's perspective. Paper presented at the XVIII J. Seward Johnson

Solow, R.M. (1991) Sustainability: an Economist's Perspective. Paper presented at the XVIII J. Seward Johnson Lecture to the Marine Policy Center, Woods Hole Oceanographic Institution at Woods Hole, Massachusetts, on June 14, 1991.

Solow, R.M. (1991). Sustainability: an Economist's Perspective. Paper presented at the XVIII J. Seward.

Tandon, N. (2012) First casualties of the green economy - risks and losses for low-income women. Development, 55(3), 314.

UN General Assembly Resolution 66/288. The Future We Want. para. 3.

United Nations (2008) Measuring Sustainable Development. Report of the Joint UNECE/OECD/Eurostat Working Group on Statistics for Sustainable Development (Table 9). UN publications. Geneva-New York.

World Bank (2012) Inclusive Green Growth: the Pathway to Sustainable Development. Washington, D.C.: World Bank.

НАУЧ/ДМ/9. Международна конференция на експертите по научни принципи за рационално използване и опазване на биосферата. ЮНЕСКО, Париж, 4-13 септември 1968 года. - С. 20.